

kritiska eu-fakta

utges av Folkrörelsen Nej till EU | nr 116 | februari 2010 | pris 20 kr

Intresset för alternativ till EU ökar

Lissabonfördraget, som trädde ikraft 1 december, påstods av EU-eliten ha konstruerats för att "göra EU mera demokratiskt, genomskingligt och ansvarigt". Det gäller dock inte utseende av EU-presidenten Herman von Rompuy och den nye EU-utrikesministern Catherine Ashton.

The Guardian skriver att utseendet av van Rompuy föregicks av ett möte under amerikanskt överinseende bakom stängda dörrar i den strikt hemliga Bilderbergergruppen som hölls på slottet

Val Duchesse nära Bryssel, samma plats som där överläggningar hölls om Romfördraget 1957 som lanserade Europeiska ekonomiska gemenskapen, i dag Europeiska unionen.

EU:s alltmer överstatliga ambitioner nu när Lissabonfördraget trätt ikraft leder till att allt fler medborgare ifrågasätter EU-staten och söker andra alternativ. Så till exempel har opinionsföretaget YouGov låtit genomföra en opinionsundersökning i Storbritanien med över 2.000 svarande som visar att 39 procent fördrar EFTA framför 36 procent för EU. En fjärdedel visste inte.

För många svenskar har EFTA fallit glömska. Efter andra världskriget slut bildades 1948 i Paris den Europeiska Ekonomiska Samarbetsorganisation (OEEC) av 17 länder bland dem Sverige. En av organisationens uppgifter var att förvalta den USA-stödda Marshallhjälpen på 13 miljarder dollar för återbyggnad efter kriget. Men en annan uppgift var att gradvis riva tullarna för främst industrivaror mellan länderna.

Som ett resultat av detta samarbete ökade industriproduktionen med 120 procent och exporten med 180 procent. Men sex stater Belgien, Italien, Tyskland, Frankrike, Luxemburg och Nederländerna ville inte nöja sig med ett frihandelsområde.

Vid ett möte i Messina 1955 bestämde dessa länder att utöver ett frihandelsområde de skulle utvecklas till en centraliserad överstatlig union, vilket 1957 resulterade i Romfördraget (EEC). I

detta uttrycktes principen om en ekonomisk union som ett led att bygga en politisk union. Centrala institutioner skulle ges mera makt på bekostnad av medlemsländerna.

Detta splittrade OEEC och EEC-länderna distanserade sig från samarbete inom enbart ett frihandelsområde, och föreslog istället helt fräckt att de 11 OEEC-länderna antingen skulle ansluta sig till EEC eller förhandla fram bilaterala avtal.

Drivande bakom denna överstatliga utveckling var Jean Monnet, som idag av EU-etablissemanget betraktas som gudfadern. Monnet hade tillbringat halva sitt liv i USA, och till och med bildat en bank där. Under andra världskriget tjänstgjorde han i en ledande position i den amerikanska krigsekonomin, och byggde upp ett omfattande nätverk av finansiella och politiska kontakter. Senare har det hävdats att USA har styrt den europeiska integrationen via Monnets nätverk.

Som en följd av splittringen bildades 4 januari 1960 EFTA genom undertecknandet av Stockholmskonventionen. Artikel 3 innehöll skyldigheten att avskaffa alla tullar och kvantitativa importrestriktioner inom tio år framförallt inriktat på industriprodukter.

Men där stannar likheten med EU. EFTA innebär ingen tullunion, ingen gemensam jordbruks- och fiskepolitik, ingen gemensam utrikes- och säkerhetspolitik, ingen ekonomisk och monetär union och ingen gemensam rättslig politik. Detta är upp till nationerna att bestämma.

EEC/EU framställs ständigt som en fredsmo-
dell. Men det på 50-talet avvisade frihandelsprojektet hade med all sannolikhet varit minst lika fredfullt och gett utrymme för nationella kulturella skiljaktigheter än det alltmer centraliserade EU-projektet.

Folkkrörelsen Nej till EU har ingen uppfattning om Europa efter EU. Vi vill dock stimulera en diskussion om alternativen. Ett nyvaktat intresse för frihandelsorganisationen EFTA är ett alternativ, ett närmare nordiskt samarbete kan vara ett annat.

Jan-Erik Gustafsson
är ordförande i
Folkkrörelsen Nej till EU

Jan-Erik Gustafsson

[klipp & kommentarer]

Dyr limousinnota för EU-möte

Sverige stod värd för EU:s biståndsmöte EDD i oktober och nu kommer notan för lyxtransporterna. Omkring 3,5 miljoner kronor betalades för limousinservice åt deltagarna under fem dagar, skriver Dagens Industri (DI).

Mötet samlade ministrar och regeringschefer på Stockholmsmässan i Älvsjö för att bland annat diskutera fattigdomsbekämpning och klimatfrågan.

– Den här typen av service förväntas av värdlandet. Men någon annan får bedöma om det är värt pengarna, säger Peter von Sydow, chef för säkerhet och transport vid det svenska EU-sekretariatet, till DI.

Han hävdar att säkerheten blir bättre och att taxibilar inte har tillträde till avspärrade områden. Men Vänsterpartiets ledare Lars Ohly är starkt kritisk och menar att utgifterna är orimliga, skriver tidningen.

Den svenska modellen är död

Arbetsdomstolen dömer Byggnads och Elektrikerna att betala 2,5 miljoner kronor i skadestånd och rättegångskostnader till det lettiska byggbolaget Laval med anledning av konflikten i Vaxholm hösten 2004.

Byggnads ordförande Hans Tilly tycker det är "obegripligt att facket ska betala skadestånd när man följt gällande svensk rätt".

Svensk rätt? Så naiv! Vet han inte att EU:s rätt står över den nationella rätten?

När nu fackföreningar godtyckligt kan tvingas att betala stora skadestånd så blir det svårt – för att uttrycka sig mildt – att arbeta för justa villkor för utländska företag.

Hur ska det gå till efter den här domen?

I stället för ordentliga avtal blir det minimilöner enligt USA-modell. Det är också det som är avsikten från EU:s ledning. Företagens rörlighet står även mot rätten till hyggliga fackliga avtal.

Många är förvånade och uppörda över AD-domen. Men varför det? Så här är det att vara medlem i EU.

Mer än ett hundra års facklig kamp i Sverige rivs ner på kort tid.

Den svenska modellen är död.

Det har naturligtvis både socialdemokraterna och LO (den borgerliga sidan ska vi inte tala om) känt till hela tiden men att öppet erkänna denna kusliga utveckling skulle avslöja deras anpassliga tystnad.

Förklaringen är i bästa fall att de fortfarande har illusionen att EU kan förändras. Ack ja.

Lycka till!

CURT CARLSSON, Hisingen

Stimulantia till bankerna

När kalabaliken tilltog på finansmarknaderna 2008, och statmakterna ännu inte fått igång sedelpressarna, stod många banker plötsligt utan likvida medel. Ingen vågade låna ut något till dem.

Med ett undantag: den organiserade brottsligheten.

Efter rapporter från myndigheter i Storbritannien, Schweiz, Italien och USA drar chefen för FN:s organ för bekämpning av narkotika och kriminalitet, Antonio Maria Costa, slutsatsen att upp till 352 miljarder dollar i vinster från knarkhandeln slussades in i det reguljära bankväsendet detta krisår.

I vanliga fall brukar drogpengarna läggas på hög eller smugglas till andra länder, men nu blev de räddningen för ett antal kollapsande banker, förkla-

rar Costa för Observer 13 december.

En liten slant blev det nog också över till bankernas direktörer.

MIKAEL NYBERG, Bagarmossen

"EMU-systemet slits sönder"

Olle Svenning, ledarskribent i Aftonbladet, konstaterar i en mycket avslöjande artikel under rubriken "Var god vänta på EMU-omröstning" (31 januari) att "EMU-systemet, under några år överraskande stabilt, sänks nu mot dollarn och slits sönder av sina egna motsättningar, en formulering lånad av den klar-synte Karl Marx. I EU:s centrum, särskilt då i Tyskland, råder ordning. I periferin, för länder som Irland, Spanien, Portugal och Grekland, öppnar EMU-reglerna däremot den ekonomiska avgrunden."

www.robertnyberg.nu

Utan Lex Britannia finns inget skydd mot lönedumpning

LEX BRITANNIA, SOM egentligen är tre paragrafer i medbestämmandelagen (MBL), har funnits sedan 1991 och innebär att det är tillåtet att strejka mot ett utländskt företag som arbetar i Sverige och vars anställda har utländskt kollektivavtal. Lagen kom till efter en strejk 1980 mot ett fartyg under cypriotisk flagg, med tysk ägare och filippinsk besättning.

Inför folkomröstningen 1994 argumenterades både från politiskt och fackligt håll att Sverige hade fått garantier för att Lex Britannia inte skulle påverkas av ett medlemskap i EU. Det hade EU-kommissionens företrädare lovat under medlemskapsförhandlingarna, påstod EU-anshängarna dyrt och heligt.

LO:s styrelse, däribland dåvarande vice ordföranden Wanja Lundby-Wedin, förklarade i ett uttalande att "EG (har) garanterat att man inte vill störa eller ingripa i den svenska arbetsrätts-traditionen, vilket kommer att framgå i förhandlingsprotokollet".

MEN ATT DET FANNIS skäl att befara att Lex Britannias "räckvidd begränsas i flera väsentliga avseenden" till följd av EU-rätternas konstaterade regeringens egen utredare, Sven-Hugo Ryman, redan före folkomröstningen.

Han pekade på två tänkbara fall: För det första: EU:s fria rörlighet för tjänster inskränks av att Lex Britannia ger facken rätt att tvinga företag från andra EU-länder att ingå svenska kollektivavtal. För det andra: EU:s förbud mot diskriminering på grund av nationalitet överträds av att Lex Britannia i praktiken innebär en rättslig särbehandling av utländska företag som i hemlandet ingått kollektivavtal.

På grund härav konstaterade Ryman att frågan om Lex Britannia är förenlig med EU-rätten "inte [är] möjlig att säkert besvara" innan den i praktiken prövats i EU-domstolen. "Det kan inte uteslutas", menade Ry-

Bild: ROBERT NYBERG

man, att domstolen gör en sådan bedömning att det blir "nödvändigt att upphäva eller på något sätt ändra Lex Britannia".

Men Wanja Lundby-Wedin och de andra EU-entusiasterna i LO-ledningen struntade helt sonika i denna varning, istället tog man en betydelselös ensidig svensk förklaring om sociala frågor till intäkt för att uppmana medlemmarna till att rösta ja till EU.

MEN NU STÅR MAN med skägget i brevlådan. I Lavaldomen slås EU-domstolen fast att Lex Britannia är ett otillåtet handelshinder samt diskriminerande eftersom den ger facken rätt att undantränga utländska avtal men inte svenska. Domstolen konstaterar att de svenska bestämmelserna inte tar någon som helst hänsyn till innehållet i kollektivavtal som företag vilka utstatio-

nerar arbetstagare i Sverige redan är bundna av i hemlandet. Det innebär en diskriminering eftersom utländska företag med kollektivavtal behandlas på samma sätt som inhemska företag som inte har tecknat något kollektivavtal alls. (De svenska skälen för att tillämpa dessa "diskriminerande" bestämmelser på utländska företag - att ge de fackliga organisationerna möjlighet att verka för en tillämpning av svenska löner och andra anställningsvillkor och att skapa förutsättningar för en sund konkurrens på lika villkor mellan inhemska och utländska företag - underkändes helt.)

Därefter konstaterar EU-domstolen att rätten att vidta stridsåtgärder för förmå utländska företag att förhandla om lön och sluta kollektivavtal med förmånligare villkor än utstationeringsdirektivet minimireglerna kan

göra det svårare för utländska företag att utföra arbete i Sverige och är därmed, enligt domstolens resonemang, en inskränkning av den fria rörligheten.

Arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin (m) föreslår att Lex Britannia i praktiken ska avskaffas. Kan ett utländskt företag visa, genom ett kollektivavtal, anställningsavtal eller lagstiftning i hemlandet, att de minimikrav som följer av utstationeringsdirektivet uppfylls kommer svenska fackförbund inte kunna kräva kollektivavtal eller vidta konfliktåtgärder. Lex Britannia skulle därmed bli verkningslös i framtida konflikter av Vaxholmstyp.

REGERINGENS LAGFÖRSLAG, Lex Laval, innebär ett dräpslag mot fackföreningsrörelsen och ett grundskott mot kollektivavtalsmodellen. Förslaget röjer väg för låglönekonkurrens och utnyttjande av underbetald arbetskraft från andra EU-länder i Sverige.

Sveriges medlemskap i EU har inneburit att både fackliga och politiska medel för att motverka social dumpning gått förlorade.

Innan EU-medlemskapet krävdes arbetstillstånd för att jobba i Sverige. I praktiken kunde de fackliga organisationerna därmed upprätthålla kollektivavtalens villkor. Med medlemskapet i EU försvann kravet på arbetstillstånd.

Och med hänvisning till de villkor som gäller i EU har fackets rättigheter att lägga veto mot oseriösa entreprenörer (38 § MBL) tagits bort. På EU:s så kallade inre marknad ska företagen fritt kunna skyffla arbetskraften fram och tillbaka över nationsgränserna.

Om också Lex Britannia avskaffas försvinner den sista möjligheten för facket att (med legala medel) förhindra att entreprenader läggs ut till utländska företag som inte tecknat kollektivavtal såsom skedde i Vaxholm.

EVA-BRITT SVENSSON

Sveriges medlemskap i EU bygger på en lögn

"VÅRT SYSTEM ÄR annorlunda än i många andra EU-länder. Därför såg Sverige till att få garantier från EU-kommissionen i samband med att vi gick med i EU 1995 om att vi skulle kunna behålla vårt system och Sverige klargjorde skriftligt att det var en absolut förutsättning för vårt medlemskap", påstod Dan Holke, chef för LO-TCO Rättskydd, på LO-tidningens debattsida mitt under pågående konflikt i Vaxholm.

Frågan är varför varken Dan Holke, som var Elektrikernas juridiska ombud, eller de två juridiska ombuden för Byggnads och Byggettan, inte någon gång under de två och ett halvt år som det rättsliga efterspelet pågick i Luxemburg hävdade att EU-domstolen inte hade befogenheter att pröva Vaxholmskonflikten eftersom Sverige hade fått ett undantag under medlemskapsförhandlingarna som fredade den svenska arbetsmarknadsmodellen.

Svaret är enkelt. De visste mycket väl att det inte finns något undantag. Det enda som finns i medlemskapsavtalet är förklaring nummer 46, vilket är en svensk åsiktsdeklaration utan något som helst juridiskt värde.

Hade Dan Holke och hans kollegor viftat med denna förklaring under domstolsförhandlingen i Luxemburg, hade de förmodligen blivit utskrattade av de 27 EU-domarna.

INFÖR FÖRHANDLINGARNA om medlemskap i EU formulerade LO en diger lista med krav. Bland annat krävdes att svenska kollektivavtal ska kunna tillämpas när utländska företag utför arbete i Sverige och att facket vid behov ska kunna sätta in stridsåtgärder (Lex Britannia).

EU-minister Ulf Dinkelspiel (m) framförde också dessa krav till EU-kommissionen när förhandlingarna om medlemskap inleddes i februari 1993.

I början av november 1993 fick arbetsmarknadsminister

"46. Förklaring av Sverige om socialpolitik
Genom den skriftväxling mellan Sverige och kommissionen som är bifogad sammanfattningen av slutsatser vid det femte mötet med förhandlingskonferensen på ministernivå (CONF-S 81/93) har Sverige fått försäkringar beträffande svensk praxis såvitt gäller arbetsmarknadsfrågor och då särskilt systemet med att fastställa arbetsvillkor i kollektivavtal mellan arbetsmarknadens parter."

Börje Hörnlund (c) ett brev från EU-kommissionären Padraig Flynn där han lovade att "Maastrichtavtalet inte på något sätt kräver att svensk praxis på arbetsmarknaden ändras".

PROBLEMET VAR ATT Flynns brev inte hade något egentligt värde. Det gav bara uttryck för hans egen, eller i bästa fall EU-kommissionens tolkning av vilka möjligheter Sverige skulle erbjudas att införa och tillämpa EU:s rättsregler.

Detta problem var Sveriges EU-förhandlare uppenbarligen införstådda med och försökte därför att på något sätt få Flynns brev bekräftat i förhandlingsprotokollet. Resultatet blev ett ensidigt uttalande från svensk

sida. "Det var omöjligt att komma längre," förklarade Jörgen Hettne, jurist på utrikesdepartementets rättsavdelning.

Syftet med förklaring nummer 46 var att inför den stundande folkomröstningen desinformera de socialdemokratiska väljarna och fackföreningsmedlemmarna. LO:s styrelse förkunnade i ett uttalande att: "EG (har) garanterat att man inte vill störa eller ingripa i den svenska arbetsrättstraditionen, vilket kommer att framgå i förhandlingsprotokollet."

Att LO och dess medlemsförbund (med undantag av Transport och Handels) gick i god för EU-medlemskapet var en förutsättning för en seger för ja-sidan i folkomröstningen i november

1994.

Ledningen för fackföreningsrörelsen och socialdemokraterna lyckades, efter Ingvar Carlssons återkomst som statsminister hösten 1994, med konststycket att på kort tid övertyga tillräckligt många av de sina att EU inte hotade den svenska modellen vare sig på arbetsmarknaden eller i välfärdspolitiken.

"Lita på oss" förklarade Ingvar Carlsson tryggt småleende på helsidesannonser tillsammans med Mona Sahlin. Det avgjorde.

DÄRFÖR ÄR DET INGEN överdrift att konstatera att Sveriges medlemskap i EU bygger på en medveten lögn från EU-propagandisterna inom arbetarrörelsens politiska och fackliga grenar.

Hur hade det gått i folkomröstningen för 15 år sedan om de svenska löntagarna känt till att EU-rättsliga principer om till fri rörlighet för marknadskrafterna står över den svenska modellen vad gäller kollektivavtal och fackliga stridsåtgärder? Hade en majoritet röstat ja då? Glöm det!

GÖSTA TORSTENSSON

Island laddar för folkomröstning om Icesave-avtalet

NÄR DEN INTERNATIONELLA finanskrisen slog till hösten 2008 hade de isländska bankerna låneförpliktelser som var nio gånger större än landets BNP. Landets största banker togs över av staten, som garanterade kunder i Island tillgång till sina pengar.

En av storbankerna, Landbanki, ägde internetbanken Icesave som användes för att locka brittiska och holländska sparare med höga räntor. När kraschen kom vägrade den isländska regeringen att återbetala deras pengar. De blev istället hänvisade till sina egna länders myndigheter.

BÅDE DEN BRITTISKA och holländska regeringen reagerade hårt. Britterna tog till en antiterroristlag för att frysa den isländska statens tillgångar i Storbritannien, vilket i sin tur orsakade kraftigt försämrade relationer länderna emellan.

Under 2009 förhandlades ett avtal fram där Island lovar att ersätta Storbritannien och Holland med fem miljarder dollar (nästan 40 miljarder svenska kronor).

Pengarna är en kompensation för de förluster som sparare gjorde när Icesave gick i konkurs. Spararna har redan blivit ersatta av staterna, som nu kräver Island på pengar.

Icesave-avtalet godkändes av det isländska parlamentet, alltinget, den 31 december, men det är mycket impopulärt. Det antogs i alltinget med liten marginal, 33 röster mot 30, och en regeringsmedlem har avgått i protest.

BLAND BEFOLKNINGEN FINNS en utbredd känsla av att skattebetalare är de som får stå för notan för fel och misstag som begåtts av finansbolag och "finansakrobater" på de avreglerade kapitalmarknaderna inom EES (EU plus Norge, Island och Liechtenstein)

Nästan en fjärdedel av Islands röstberättigade skrev under ett upprop där de bad presidenten att lägga in sitt veto mot avtalet och på så sätt få till stånd en folkomröstning. "Jag anser att det är ett rimligt krav att denna ekono-

miska börda som läggs på nuvarande och framtida generationers islänningar, i form av statlig garanti för Icesave-betalningar till regeringarna i Storbritannien och Holland, ska bli föremål för en folkomröstning", heter det i uppropet.

PRESIDENT OLAFUR Ragnar Grimssons med spänning väntade besked blev att han den 5 januari avisar lagen om det så kallade Icesave-avtalet. Det innebär automatiskt att en folkomröstning får avgöra frågan.

– Det är en hörnsten i vår konstitution att folket är den yttersta domaren när det gäller en lags legitimitet, sade Grimsson vid en presskonferens.

– Det är presidentens ansvar att se till att nationen kan utöva denna rätt. Nu är det folket som får makten och ansvaret i sin hand, tillade han.

Beskedet möttes av skarp kritik och kraftiga varningar.

– Regeringen är fast besluten att hedra Islands internationella förpliktelser, sade statsminister Jo-

hanna Sigurdardottir i ett skriftligt uttalande.

Den brittiska regeringen reagerade omedelbart med iskyla.

– Det brittiska finansdepartementet kommer att konsultera med kolleger i Island för att försöka förstå varför denna lag inte har godkänts, skrev regeringen i ett uttalande.

Britterna kommer också att kontakta sina kollegor i Holland för att därefter avgöra hur de gemensamt ska gå vidare.

DET ÄR LÄTT ATT FÖRSTÅ varför lagförslaget väckt raseri på Island, som för ett par år sedan var nyliberalernas våta dröm. Ställt i relation till befolkningens storlek får återbetalningskravet närmast hisnande proportioner.

Island har inte långt fler invånare än Malmö. Sammanlagt rör det sig om 120.000 kronor per islänning och enbart räntan motsvarar hälften av den isländska sjukvårdsbudgeten.

Över Island vilar sedan kraschen EU:s och IMF:s järngrå skugga tungt, och islänningarna blir nu ytterligare ett land i raden som får känna på hur nyliberala "strukturanpassningar" svider in på bara skinnet. Internationella valutafonden har, liksom Sverige och andra nordiska länder, ställt ett fullbordat avtal med Storbritannien och Holland som krav för sina lån till Island.

Den 6 mars blir sannolikt datum för Islands folkomröstning efter presidentens veto mot Icesave-avtalet. Opinionsundersökningar tyder på att isländska folket kommer att säga ett kraftfullt "nei" till avtalet.

Storbritannien har redan varnat för att det i så fall kan leda till "internationell ekonomisk isolering" och få negativa konsekvenser för Islands ansökan om medlemskap i EU.

Storbritannien och Holland har möjlighet att sätta stopp för ett isländskt medlemskap och kan även blockera inträdesförhandlingarna.

GÖSTA TORSTENSSON

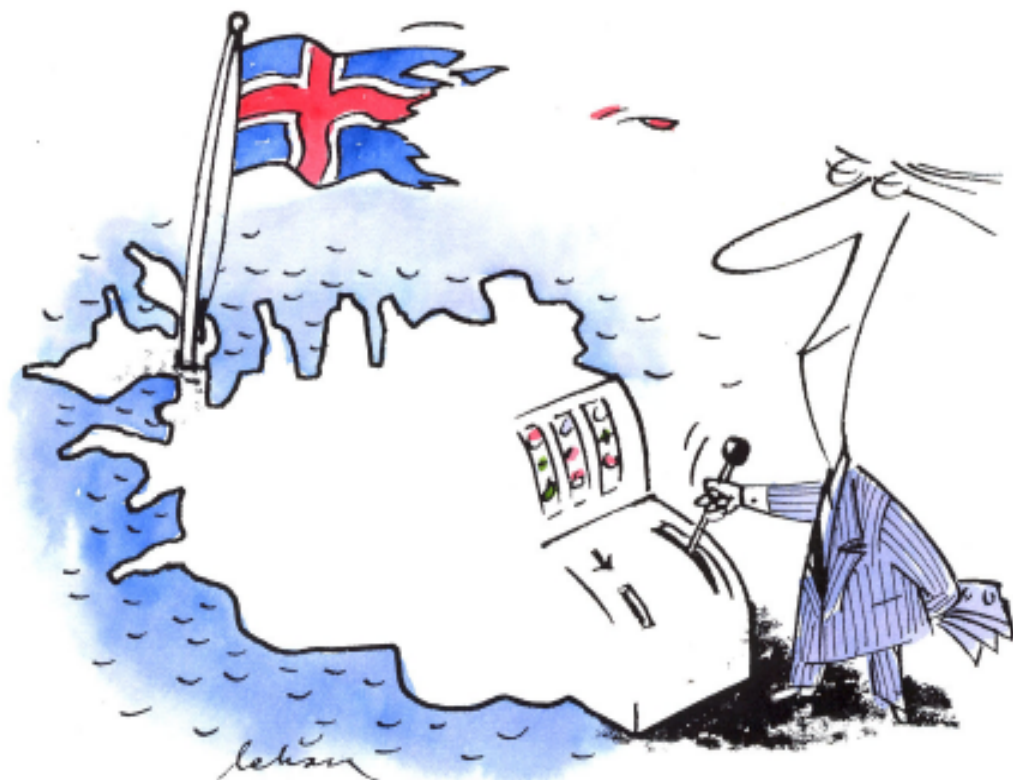

BILD: LARS-ERIK HÅKANSSON

EU-motståndet på Island växer sig starkare

IDAG ÄR DET OMKRING 60 procent som är emot ett EU-medlemskap på Island. Motståndarorganisationen Heimssyn har 2.000 medlemmar och är på väg att få igång verksamhet i flera av länen, säger Ásmundur Einar Daðason, som är nyvald ordförande för Heimssyn.

– Det är både svåra och spännande tider på Island. När det gäller den politiska situationen är den ganska underlig, säger Ásmundur Einar Daðason.

– Många av dem som röstade för att Island skulle söka medlemskap i EU är inte själva positiva till medlemskapet. Men de menar att det är viktigt att Island förhandlar och man får se vad som kommer ut av en ansökan, säger Kolbrún Halldórsdóttir, som är alltingsledamot för den rödgröna på Island.

ISLAND LÄMNADE IN sin ansökan den 16 juli 2009 och förväntades att de isländska förhandlingarna skulle tas om hand av Sverige som var ordförandeland under hösten 2009. Men så har det inte blivit. Förhandlingar är uppskjutna och kommer igång först på våren under det spanska ordförandeskapet.

– Spanien är ordförandelandet under innevarande halvår. Alla förväntar sig att Island kan få undantag för fisket. Det är inte något som jag tror på. Och Spanien är mycket tydligare än många andra länder på att för dem är det ett absolut krav att våra havsområden blir EU-hav, säger Kolbrún Halldórsdóttir

Fisket är en av de viktigaste frågorna i förhandlingarna.

– Fisket har på nytt blivit mycket viktigt för Island nu efter det att finanskrisen slog till och finansbranschen kollapsade. Likväl vill jag betona att fiskerättigheterna handlar inte bara om pengar, men också om rätten för oss att vara självständiga och därmed också själva förvalta våra naturresurser, säger Ásmundur Einar Daðason.

Han tror heller inte att Island

kommer att lyckas förhandla sig till något varaktigt undantag.

– EU:s fördrag säger klart att havet blir EU-hav, påpekar han.

KOLBRÚN HALLDÓRSDÓTTIR tycker att socialdemokraterna har ett nästan religiöst förhållande till EU.

– Trollformeln är att valutasamarbetet genom euron skall lyfta Island ur den ekonomiska krisen. Men det tycks att folk inte längre är så övertygade att detta stämmer, säger hon.

– Valutafrågan har blivit viktig efter den isländska kronans sammanbrott. Och den lösning som har presenterat är enligt min mening full av drömmar. Det är viktigt att se realistiskt på vilka möjligheter Island har. Det har

också lanserats flera lösningar om valutasamarbete med Norge.

– En annan lösning som har förts fram är att lägga den isländska kronan under euron, men utan att Island blir medlem i EU. Island uppfyller inte kriterierna för att bli medlem i valutasamarbetet.

Kolbrún Halldórsdóttir säger att hon själv är mycket angelägen om att islänningarna måste värdera alla möjligheter och dessa måste vara realistiska värderingar.

– För mig är det uppenbart att vi måste hålla fast vid kronan, säger Kolbrún Halldórsdóttir.

När det gäller framtiden för nej-sidan på Island säger Ásmundur Einar Daðason att Heimssyn har planer på att starta en egen ungdomsorganisation.

– Vi tror att det är väljarna under 40 år i Reykjavik som kommer att avgöra folkomröstningen. Därför det väldigt viktig att nå denna väljargrupp.

ÁSMUNDUR EINAR DAÐASON tycker att det både på Island och i Norge finns viktiga ekonomiska argument mot EU.

– Ekonomin i båda länderna är annorlunda än på kontinenten. Det vill säga att vi behöver driva en annan ekonomisk politik än i EU.

– Det är viktigt för oss att samarbeta med både Färöarna, Grönland och Norge. Vi är redo att ta EU-debatten. Island kommer inte att bli EU-medlem, säger Ásmundur Einar Daðason.

HEGE LOTHE

Bild: LARS-ERIK HÅKANSSON

Med Lissabonfördraget blir EU ännu mer obegripligt

DEN 1 JANUARI 2010 lämnade Sverige över EU:s ordförande-klubba till Spanien. Sveriges halvår blev historiskt. Det var sista gången som ett medlemsland hade fullt ansvar för Europeiska unionens verksamhet. Nu har Lissabonfördraget trätt i kraft och med det har unionen fått en president, eller heltidsanställd ordförande för Europeiska rådet (ländernas stats- och regeringschefer).

Europeiska rådet får med Lissabonfördraget en permanent ordförande som sitter på två och ett halvt år, med möjlighet att omväljas en gång. Presidenten väljs med kvalificerad majoritet, vilket innebär att de befolkningsmässigt stora länderna har ett mycket stort inflytande över valet.

DÄRMED FÖRSTÄRKS DE stora ländernas makt i EU. Det stärker också det överstatliga inslaget i Europeiska rådet, som ursprungligen var tänkt som ett mellanstatligt samarbete, genom att den permanenta presidenten ersätter det roterande ordförandeskapet. Det roterande ordfö-

randskapet har gett varje land ett inflytande över EU:s agenda och en delaktighet i verksamheten, vilket riskerar att gå förlorat när en mäktig president leder rådets arbete.

Som kuriosita i sammanhanget kan nämnas att förslaget att unionen skulle få en permanent ordförande, en president, presenterades av EU:s så kallade Framtidskonvent och fanns med i förslaget till EU-konstitution. I Sverige fick förslaget stark kritik. Samtliga partier i den svenska riksdagen, utom socialdemokraterna, röstade emot förslaget om en EU-president när det behandlades i riksdagen 2003. De var oroliga för centralisering och maktkoncentration. Fredrik Reinfeldt har alltså som EU:s ordförande varit med om att genomföra ett förslag som han och hans parti inte stod bakom.

Till den nya posten som permanent ordförande i Europeiska rådet, även kallat EU-president, har EU:s stats- och regeringschefer utsett Herman van Rompuy, 62 år, flamländsk kristdemokrat och premiärminister i Belgien se-

dan årsskiftet. Dessförinnan var vice premiärminister 1993-99.

Han anses ha skänkt visst lugn åt den söndriga statsbildningen i Belgien och därför lämplig att försöka tygla de spretande intressekonflikterna inom stormaktskartellen EU.

Herman van Rompuy fick uppbackning av Tyskland och Frankrike vars förbundskansler respektive president i vanlig ordning hade träffats på ett privat toppmöte innan det officiella EU-toppmötet. Han är EU-federalist, vill bland annat att unionen ska beskattningsrätt, och motsätter sig ett turkiskt medlemskap i EU.

VALET AV BELGAREN Herman Van Rompuy är ett tecken på att EU:s stats- och regeringschefer inte vill ha någon som sveper in på världsscenen och försöker träffa avtal i Washington, Moskva eller Peking. Regeringscheferna i EU:s större länder ser ogärna att deras statsbesök i världens maktcentrum överglänses av en världsvan och färgstark EU-president.

Arbetsbeskrivningen för den

nye EU-presidenten är luddig. Lissabonfördraget säger att den nye permanente ordföranden för Europeiska rådet ska arbeta tätt med kommissionen och ländernas regeringar.

Däremot nämns inte vad regeringschefen för ordförandelandet ska göra under tiden. Precis som tidigare tar ett nytt medlemsland över ledningen för EU varje halvår. Fördraget talar om "samarbete", men delar inte upp ansvaret för den permanenta och de roterande representanterna för Europeiska rådet.

Spaniens premiärminister José Luis Rodríguez Zapatero kommer säkert att ta chansen att stå i strålkastarljuset under de EU-toppmöten som hålls i Spanien med andra delar av världen. Möjligen låta Zapatero vara värd under toppmötet mellan EU och Latinamerika, som ska hållas i maj.

DET RULLANDE ordförandeskapet finns emellertid delvis kvar. Spanien tar under sex månader över ansvaret för rådets lagstiftande arbete. När jordbruksministrarna, justitieministrarna eller konkurrensministrarna samlas kommer diskussionerna under det innevarande halvåret att ledas av en spansk minister.

Däremot ska utrikesministrarna ledas av EU:s nya utrikesminister, Catherine Ashton. Spaniens utrikesminister Miguel Angel Moratinos ska i stället vara ordförande för det så kallade allmänna rådet.

Med Lissabonfördraget får EU en ännu mer otydlig och svårbegriplig ledning, även om det uttalade syftet med reformen var den motsatta

Spaniens framgång eller misslyckande som ordförandeland kommer först och främst att mätas i hur man lyckas hantera det otacksamma uppdraget att skriva en mall för hur ordförandeskapen ska arbeta – eller inte – under Lissabonfördraget.

GÖSTA TORSTENSSON

EU ska bygga ett nytt super-UD

En av de största förändringarna med Lissabonfördraget, som trädde i kraft 1 december, är inrättandet av unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, som i praktiken kommer att fungera som EU:s utrikesminister.

Catherine Ashton från Storbritannien har utsetts till "hög representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik" som posten som EU-utrikesminister heter officiellt i den nya EU-grundlagen, Lissabonfördraget. Dessutom ska hon bli vice ordförande i EU-kommissionen och permanent ordförande i utrikesministerrådet.

Catherine Ashton, 53 år, är labourpolitiker och sedan juni 2007 EU-kommissionär för handelsfrågor, då hon efterträdde sin landsman Peter Mandelson när han kallades hem av Gordon Brown.

– Det var hon som lotsade Lissabonfördraget genom överhuset, sade Fredrik Reinfeldt om Catherine Ashton, som sedan 1999 har titeln baronessan Ashton of Upholland.

UNDER CATHERINE Ashtons ledning ska EU bygga upp en helt ny organisation, som går under den försyna benämningen "utrikes tjänsten". I själva verket handlar det om ett jättelikt utrikesdepartement, The European External Action Service, EEAS, med cirka 6.000 tjänstemän med uppdrag att göra EU till en världspolitiskt maktspelare.

Hur många och vilka som rekryteras från svenska utrikesdepartementet är inte klart, men det blir säkert handgemäng om tjänsterna, eftersom anställda i EEAS får lön och övriga villkor som EU-tjänstemän.

I Bryssel har huggsexan redan inletts. Catherine Ashton har utsett en grupp som förbereder utnämningarna, och den består enbart av företrädare för unionens stora länder.

EEAS kommer att vara baserad i Bryssel med representation i omvärlden. EU-kommissionens 130 delegationer i världen ska förvandlas till EU-ambassa-

der. Det innebär att unionen får ett nästan lika världsomspännande diplomatiskt nätverk som USA.

– EU ska ha en röst som hörs över hela världen, förklarade Catherine Ashton när hon förhördes av utrikesutskottet i EU-parlamentet den 11 januari.

I DAG ÄR EU:S utrikespolitik splittrad mellan olika EU-kommissionärer, EU:s ministerråd, rådets generalsekreterare Javier Solana, som är den höge representanten för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, och medlemsländernas utrikesdepartement. Nu ska stora delar av det här slås samman under ledning av den nyinrättade posten som EU:s utrikesminister, som både ska vara permanent ordförande i utrikesministerrådet och vice ordförande i EU-kommissionen.

Exakt hur den nya utrikes-tjänsten ska se ut är inte klart. Enligt planerna ska Ashton i samråd med EU-parlamentet och med godkännande av EU-kommissionen föreslå en organisation och funktion för EEAS, som därefter ska beslutas av ministerrådet. Förslaget ska läggas

fram senast i april 2010, men mycket av förberedelsearbetet är redan gjort, även om ytterst lite har offentliggjorts.

Det är klart att utrikesministern och EEAS inte får något mandat över handelspolitiken eller utvidgningen, eftersom det är EU-kommissionens kompetens. Det är inte heller troligt att biståndsfrågorna hamnar under utrikesministern.

Utrikesministern ska leda EU:s utrikes- och säkerhetspolitik, CFSP. Hon blir chef för EEAS och ska föra EU:s talan i internationella fora. Men medlemsländerna vill inte att utrikesministern ska kunna ta beslut på egen hand. Hon ska förbereda initiativ på utrikesområdet, men ministerrådet har sista ordet.

DEN TIDIGARE rådskonstellationen kallad Garec (General affairs and external relations council) har delats upp i två ministerråd. En för generella samordningsfrågor kallad GAC (General affairs council), som ska bestå av medlemsländernas EU-ministrar och ledas av innevarande ordförandeland, och en för utrikespolitiken kallad FAC (Foreign affairs council), som ska bestå av med-

lemsländernas utrikesministrar och ledas av den höga representanten/utrikesministern.

GAC, Allmänna rådet, ska samordna hela EU-verksamheten och förbereda EU-toppmötena. Det gör att EU-ministrarna kan få en mer framträdande roll än tidigare. Men det är än så länge osäkert hur arbetsfördelningen mellan ministrarna kommer att se ut i verkligheten.

Spaniens utrikesminister Miguel Moratinos höll i ordförandeklubban på första GAC-mötet och uppmanade utrikesministrarna att delta även på dessa möten framöver. På så sätt hoppas han kanske få en ordföranderoll i alla fall under det spanska ordförandehalvåret när nu Catherine Ashton leder utrikesministrarnas möten.

EEAS ska stå självständigt till både kommissionen och ministerrådet, men hur detta samspel ska fungera är mindre klart. Man kan till exempel förutse spänningar mellan EU-kommissionens ordförande, Europeiska rådets ordförande (EU-presidenten) och EU-utrikesministern om vem som ska företräda EU i olika sammanhang.

GÖSTA TORSTENSSON

EU kräver nedskärningar av offentliga sektorn i Grekland

"LÄGET I GREKLAND ÄR mycket allvarligt. Det krävs modiga beslut snabbt." Så formulerade sig chefen för Europeiska centralbanken, Jean-Claude Trichet, när han den 7 december kommenterade det ekonomiska läget i Grekland.

I april förra året satte EU-kommissionen upp Grekland på den så kallade svarta listan över länder med otillåtet stora underskott i de offentliga finanserna. Den särskilda straffproceduren enligt stabilitetspakten startade då EU:s finansministerråd (Ekofinrådet) riktade rekommendationer till Grekland att rätta till underskotten genom särskilda åtgärder på utgiftssidan.

Tillståndet för Greklands offentliga finanser har visat sig vara långt allvarligare än vad man tidigare trott. Budgetunderskottet i år blir nära 13 procent av BNP, vilket är mycket långt över den högsta tillåtna nivå 3 procent av BNP. Statskulden, som inte får vara större än 60 procent av BNP, väntas till år 2011 stiga till cirka 135 procent av BNP.

I OKTOBER FICK GREKLAND en ny regering. Då tillträdde den socialdemokratische premiärministern Giorgos Papandreou. Det blir nu hans uppgift att ta itu med den statsfinansiella krisen.

Vid Ekofinrådet i början av december konstaterade EU:s finansministrar att Greklands offentliga finanser har utvecklats sämre än vad som kan förklaras med konjunkturnedgången. I klartext betyder det att Ekofinrådet anser att det är regeringens underlåtenhet att ta itu med problemen som skapat den akuta krisen. Grekland har inte följt de givna rekommendationerna, heter det i kommunikén från Ekofinrådets möte. Grekland fick en allvarlig uppmaning till bättring.

Vid EU-toppmötet den 10-11 december inskärpte EU:s stats- och regeringschefer att "rekommendationer till de länder

Bild: CHRISTER THEMPRANDER

som omfattas av förfarandet vid alltför stora underskott [...] är ett viktigt redskap för att återställa sunda offentliga finanser" och Giorgos Papandreou försäkrade sina kollegor att inom kort presentera ett kraftfullt saneringspaket.

I ETT ANFÖRANDE inför företrädare för näringsliv och fackföreningsrörelse den 14 december beskrev premiärminister Papandreou krisen för de offentliga finanserna som ett "hot mot nationens suveränitet" och han utlovade drastiska åtgärder för att komma tillrätta med det gigantiska underskottet och den växande statsskulden.

– I detta läge krävs nationell samlings för att lösa problemen, manade Giorgos Papandreou.

Regeringens saneringspaket syftar till att både sänka de offentliga utgifterna och öka skatteintäkterna samt vidta så kallade ekonomiska strukturreformer.

De löpande utgifterna, inklusive sociala välfärdsutgifter, ska sänkas med 10 procent under 2010. Lönerna i offentlig sektor ska frysas. Bara var femte plats som blir ledig när statliga tjänstemän går i pension ska återbesättas. Skatteintäkterna ska ökas genom skärpt kamp mot skattefusk samt en 90-procentig skatt på bankbonusar.

Ambitionen är att till nästa år ha pressat ner budgetunderskottet till 9 procent av BNP. Till år 2013 lovar regeringen att underskottet ska vara nere under 3 procent av BNP, högsta tillåtna nivå enligt EU:s så stabilitetspakt.

GREKLANDS KRISBUDGET och saneringsplan är ett steg i rätt riktning. Men både budgeten och planerna måste leda till konkreta beslut som fullföljs. Så kommenterade EU-kommissionären Joaquin Almunia premiärminister Giorgos Papandreou nya åt-

strammingspaket.

– Allvarliga problem i ett euroland är i högsta grad en angelägenhet för hela eurogruppen. Vi ska vaka extra noga över utvecklingen i Grekland, när landets stabilitetsprogram presenteras i början av nästa år, sade Joaquin Almunia i december.

TVÅ MÅNADER SENARE skärper EU-kommissionen kravet på att Greklands budgetunderskott ska sänkas kraftigt. Grekland "rekommenderas" att sänka lönerna och minska antalet anställda i den offentliga sektorn, och genomföra marknadsliberala strukturreformer såsom att försämra pensionsvillkoren och höja pensionsåldern samt "effektivisera" hälsovårdssystemet och avreglera arbetsmarknaden.

Grekland sätts under ett slags tvångsstyre, eller ekonomiskt-politiskt förmyndarskap. Redan om en månad vill kommissionen ha en ny rapport från regeringen i Aten. Därefter återkommer granskningen var tredje månad.

Vid varje granskning kan kommissionen presentera bindande förelägganden om ytterligare åtgärder, om man bedömer att det krävs. Ytterst kan Grekland bötfällas om landet inte lever upp till EU:s ekonomiska och politiska krav.

NÄR ECB-CHEFEN Jean-Claude Trichet säger att det krävs "modiga beslut" i Grekland tänker han sannolikt på hur väljaropinionen kan tänkas reagera på de åtgärder som krävs enligt EU:s myndigheter.

Vänsterflygeln inom premiärminister Giorgos Papandreou eget parti, Pasok, är uttalat kritisk. Bönderna har under flera veckor blockerat vägarna och brandmännen har demonstrerat i Aten. De offentligt anställda protesterar utanför parlamentet med banderoller, sovsäckar och tält. Deras fackliga organisationer planerar massdemonstrationer och hotar med generalstrejk.

GÖSTA TORSTENSSON

EMU som tagelskjorta

DET SÄGAS ATT GUSTAV Vasas pappa, Erik Johansson, var så galen att Kristian Tyrann inte iddes arresteras honom inför Stockholm blodbad utan tänkte skona honom. Men pappa Erik var så galen att när han saknade sina adliga supbröder gick han till häktet för att träffa dem och då blev också han inlåst och på Stortorget rullade ett huvud till. Sensmoralen borde vara att om man klarat sig från en katastrof inte rusa tillbaka likt hästar som springer in i elden.

Här finns en klar likhet med dagens europeiska ekonomiska kris. Vid internationella konferenser poängteras hur illa läget är inom EMU-området och hur tacksamma vi borde vara som står fria från EMU och euron. Men i stället för att njuta av vår svenska frihet verkar många av

oss i någon sorts självspäkning vilja sätta på sig tagelskjortorna och gå med i EMU.

Det är ju länder som i likhet med oss har en egen valuta som kommer att relativt sett klara krisen bäst. USA:s läge, och britternas, hade varit hopplöst om inte dollarns och pundets värde sjunkit och kraftigt stärkt export och bromsat import.

KINA HAR EGEN VALUTA och går stärkt ur krisen, liksom Indien. Japan kan ha en egen politik. Men också Sverige där räntorna kan hållas lägre än inom Euroområdet och genom att vi slipper den våldsamma övervärdering som Euron nu går igenom. Kronkursen har säkerligen räddat 50.000 jobb här, mångdubbelt mer än riksdagen lyckats med. Det gäller hela näringsli-

vet, från exportföretag och importkonkurrerande till turismen, handeln etc.

Eurokursens uppgång har satt hela området i obalans och gör att krisen kommer att ta mycket längre tid att lösa. Europa blir sist att vända uppåt. Men krisen visar också - och det gjorde redan överhettningen som föregick krisen - att Euroområdet inte passar för en gemensam valuta. Skillnaderna mellan medlemsstaterna är för stora.

Mellan å ena sidan jätten Tyskland med drabanten Nederländerna där extrem inhemsk åtstramning genomförts. Lönerna har där i tio år ökat ytterst långsamt och reallönerna praktiskt taget stagnerat. Vinsterna har i stället ökat och gynnat andra än löntagarna.

DEN INHEMSKA efterfrågan har närmast bottenfrusits och all tillväxt berott på export till framför allt andra euroländer som i stället fått jättelika underskott i sin utrikeshandel. EMU kan ha underlättat denna interna handel, men till priset av ökad struktur- och dramatisk ökad obalans i handelsflödet. Men den ökade handeln gav ingen höjd BNP eller fler jobb men nu mera kris.

De extremt låga löneökningarna i Tyskland matchades inte av liknande späkningar i Spanien, Portugal, Italien, Grekland, Irland etc. I dessa länder skulle folket njuta av den ökade standard och låga räntor som EMU utlovades ge. Det såg på ytan länge bra ut men i verkligheten fick man enorma bygg- och fastighetsbubblor. Räntorna sattes inte längre i Madrid eller i Rom utan i Frankfurt.

Nu har de euroframkallade

bygg- och fastighetsbubblorna brustit. Produktionen har fallit i stora områden med närmast tvåsiffriga tal. Exportindustriernas konkurrenskraft mot Tyskland är urusel och likadant mot resten av världen.

Ett land som Grekland är i praktiken i statsbankrutt (den förra konservativa regeringen ljög om läget) och många länder tvingas betala räntor flera procent över de tyska - i stället för de för tio år sedan utlovade låga räntorna.

PÅ EKONOMKONGRESSER kommer ständigt frågan upp om länder kommer att lämna EMU, om det blir statsbankrutt, och om ett land i EMU över huvud taget kan få tillbaka sin konkurrenskraft när Tyskland nu på nytt satsar på låga löneökningar och att lösa sina egna problem genom att exportera sig ur krisen. För det övriga EMU-området skulle i stället kraftiga tyska löneökningar vara en lösning.

EMU ges nu svenskt beröm för att ha hindrat växelkurserna att ändras inom området men i en kris måste något ta smällen och nu är det arbetslösheten som bär bördan. I Spanien är var fjärde person arbetslös och bland de unga bortåt hälften.

Men märkligast är ändå att i detta europeiska blodbad drivs frågan nu om att vi, som sluppit så mycket av detta, av någon sorts solidaritetsskäl ska gå med i EMU. Är det verkligen sant att eländet fördras lättare om det sprids till fler länder? Mådde gamle Vasas adliga kompisar bättre när även han strök med på Stortorget i Gamla Stan?

ROLAND SPÅNT
doktor i nationalekonomi och
före detta chefsekonom på TCO

Bild: CHRISTER THEMPTANDER

[folkrörelsen nej till eu]

Protestera mot EU:s rovfiske i Västsahara

WESTERN SAHAR RESOURCE Watch (www.wsrw.org) har tagit initiativ till ett upprop mot att EU betalar Marocko för att få fiska i Västsahara. Uppropet lyder som följer:

Till EU:s fiskekommissionär

Inget land i världen har erkänt Marockos annektering av Västsahara. Ändå betalar EU varje år miljoner euro till Marockos regering för att fiskebåtar från EU-länder ska få fiska i Västsaharas vatten. EU:s fiskeriverksamhet i Västsahara måste omedelbart upphöra.

Marocko fortsätter att vägra samarbeta om avkoloniseringsprocessen i Västsahara och förkastar därmed mer än 100 FN-resolutioner som kräver det västsahariska folkets rätt till själv-

bestämmande. Samtidigt begår de marockanska myndigheterna människorättsbrott mot västsaharier som uttrycker politiska åsikter. Inget EU-land och inte heller FN erkänner Marockos rätt till Västsahara.

Därför är ett samarbete med Marocko för att exploatera Västsaharas naturresurser högst oetiskt och äventyrar klart och tydligt FN:s ansträngningar att finna en fredlig lösning på konflikten.

Enligt FN får inte naturresurserna i Västsahara exploateras utan att hänsyn tas till befolkningens önsknings och intressen. EU överför emellertid europeiska skattebetalares pengar till den marockanska regeringen för att få tillgång till västsahariska vatten utan att det västsahariska

folket ens konsulteras.

EU har den lagliga och moraliska skyldigheten att sluta undergräva FN:s fredsprocess i Västsahara genom att respektera det västsahariska folkets rätt till självbestämmande över sitt land och dess resurser.

Vi kräver att EU-kommissionen omedelbart slutar bevilja licenser till fartyg från EU-länder för fiske i västsahariska vatten. Vi kräver att inget mer fiske från EU-länder äger rum i Västsahara förrän en fredlig lösning på konflikten har uppnåtts.

Högaktningsfullt,

Underteckna uppropet! Gå in på www.fishelsewhere.eu. Mer information om Western Sahar Resource Watch hittar du på www.wsrw.org.

TEAM-möte i Stockholm

Helgen 8-9 maj är Folkrörelsen Nej till EU värd för det europeiska eu-kritiska nätverket TEAM:s årsmöte i Stockholm. Under lördagen kommer ett offentligt seminarium på temat Alternativ till EU att anordnas i ABF-huset i Stockholm. På söndagen har TEAM sitt årsmöte. Program kommer senare att läggas ut på hemsidan.

Bli med i Folkrörelsen Nej till EU:s Fackliga Nätverk

LAVALDOMEN OCH EU:s utstationeringsdirektiv visar att EU är ett allvarligt hot mot den svenska arbetsmarknadsmodellen med konflikträtt och kollektivavtal, eller med andra ord ett grundskott mot de landvinningar som svensk fackföreningsrörelse gjort de senaste hundra åren.

För att bjuda motstånd mot denna utveckling finns ett tvärfackligt nätverk, Folkrörelsen Nej till EU:s Fackliga Nätverk. Det är öppet för dig som är fackligt aktiv och EU-kritisk. Det kostar ingenting och du behöver inte vara medlem i Folkrörelsen Nej till EU (men det är inget hinder).

Folkrörelsen Nej till EU:s

Fackliga Nätverk administreras av Gösta Torstensson, Folkrörelsen Nej till EU (och passiv medlem i Kommunal). Du som vill bli med skickar ett mejl till gosta.torstensson@nejtill.eu.

Det fackliga nätverket finns också som en grupp på Facebook (sök på Folkrörelsen Nej till EU:s Fackliga Nätverk så kommer du till hemsidan).

På Facebook finns det också en grupp som heter "Rör inte konflikträtten! Försvaret Lex Britannia!" (sök på Lex Britannia så kommer du till hemsidan).

Dessutom finns det en grupp som heter "Folkrörelsen nej till EU" (sök på Folkrörelsen Nej till EU så hittar du hemsidan).

GÖSTA TORSTENSSON

Årsmöte för Stockholms län

Folkrörelsen Nej till EU i Stockholms län kommer att hållas årsmöte lördagen den 13 mars klockan 10.30-16.00. Plats: Götgatan 32 A (tillfälliga Solidaritetshuset). Förutom sedvanliga årsmötesförhandlingar bjuds det på föredrag om Lavaldomen och dess konsekvenser för såväl fackföreningsrörelsen som det organiserade EU-motståndet. Välkomna!

EU-kitikerna blir fler i LO

1995 gick Sverige med i EU. 41 procent av LO:s medlemmar har blivit mer negativa till EU sedan dess. 19 procent har blivit mer positiva. Det visar LO-opinion.

– Jag röstade för medlemskapet, men nu har jag insett hur naivt det var. Det blev som kriti-

kerna fruktade: Fästning Europa, mörkläggnings och minskade sociala och fackliga rättigheter, säger Bo Emanuelsson, Jordbro, till LO-tidningen. Han är vårdbiträde och arbetsmarknadsansvarig i Kommunals sektion i Haninge utanför Stockholm.

EU-anpassad arbetslöshet

Arbetslösheten i EU var i december 9,6 procent jämfört med 7,6 procent ett år tidigare. Det visar siffror från Eurostat, EU:s statistikmyndighet.

Arbetslösheten i Sverige var enligt Eurostat 8,9 procent. Av EU:s 27 medlemsländer har 16 lägre arbetslöshet än Sverige, däribland Danmark, Tyskland och Storbritannien.

Norge och Schweiz har 3,2 respektive 4,2 procent arbetslöshet. Men de är inte med i EU och har därmed sluppit ifrån att EU-anpassa arbetslösheten.

Eva-Britt Svensson: EU-anhängarnas bedrägliga förfarande

Dagens Nyheters ledarredaktion menar att Sveriges försvars- och säkerhetspolitik har förändrats i grunden. Det har inträffat "ett historiskt skifte" och vilket medfört att "alliansfriheten är illusorisk och bör överges".

Vad är det som har hänt? Jo, EU:s nya grundlag, Lissabonfördraget, har trätt i kraft. Därmed har Sverige "lovat att hjälpa andra EU-länder vid konfliktsituationer". Lissabonfördraget slår i artikel 42 fast att medlemsländerna är "skyldiga att ge [...] stöd och bistånd med alla till buds stående medel" om någon av unionens medlemsländer skulle utsättas för väpnat angrepp.

Det är svårt att argumentera emot ledarredaktionens konstaterande. Problemet är bara att militariseringen av EU och avskaffandet av den svenska alliansfriheten strider mot förutsättningarna för det svenska medlemskapet i EU. Sverige ansökte om medlemskap i EU med förbehåll för neutralitetspolitiken och vid tiden för den svenska folkomröstningen försäkrades medborgarna från hela det EU-positiva etablissemang att den

traditionella svenska säkerhetspolitiken inte skulle påverkas av ett medlemskap i EU.

Och så har det låtit vid varje fördragsändring som har gjorts inom EU sedan Sverige blev medlem, Amsterdambfördraget, Nicefördraget och nu senast Lissabonfördraget. Det svenska EU-etablissemanget – från moderaterna till socialdemokraterna – har försäkrat att den svenska alliansfriheten förblir opåverkad. EU-kritikernas varningar om motsatsen har arrogant viftats bort.

Men idag, när Lissabonfördraget med en ömsesidig försvarsförpliktelse av Nato-modell, efter mycket mörkande och myglande är på plats, då är det dags att låta de motsträviga medborgarna bli informerade om vad som avtalats över deras huvuden. "Den enda rimliga slutsatsen är att Sverige bör överge alliansfriheten och ansöka om medlemskap i Nato", skriver DN:s ledarredaktion.

Om man vill kalla det som skett för bedrägligt förfarande, eller något ännu fulare är en smaksak.

EVA-BRITT SVENSSON

Bild: CHRISTER THEMPTANDER

Värva dina bekanta att bli medlemmar i Folkrörelsen Nej till EU

En förkrossande majoritet i riksdagen sumpade den 20 november möjligheten att påverka EU, om inte till det bättre, åtminstone till något mindre dåligt. Beslutet om Lissabonfördraget togs utan folkomröstning och i praktiken utan en offentlig debatt.

Vårt svar måste bli att organisera oss bättre. Bli därför medlem i folkrörelsen Nej till EU. Det koster 200 kr per år (150 kr om du är studerande, arbetslös eller pensionär). Medlemmar får också vår tidning Kritiska EU-fakta minst fem gånger per år.

Skriv namn och adress på de personer som är intresserade att bli medlemmar, klipp ut eller kopiera och skicka till Folkrörelsen Nej till EU, Pölgatan 5, 414 60 Göteborg.

Namn

Adress

.....

.....

.....

.....

.....

Tony Johansson: Facket vid ett vägskäl efter Laval

ARBETSDOMSTOLENS (AD) dom i Laval-målet markerar slutpunkten i en fem år lång tvist. Facket döms att betala skadestånd och Lavals rättegångskostnader. Facket ska ha brutit mot EU:s regler om fri rörlighet. Men brottet är solidaritet, och domen är en klassdom.

Byggnads Hans Tilly har rätt när han säger att domen strider mot sunt förnuft. Domstolen bedömde 2004 att de stridsåtgärder som Byggnads vidtagit var lovliga, men kräver nu att facket ändå ska betala skadestånd, trots att de bara har följt svensk lag och AD:s beslut. AD tycks också mena att facket borde ha förstått vad EU-rätten innebär, men sanningen är ju att AD inte heller förstod detta. Det var därför som EU-domstolen kopplades in.

EU-domstolen, vars besked

kom 2007, olagligförklarade centrala delar av den svenska strejkrätten och deklarerade att samma villkor inte ska gälla alla arbetare. Och i linje därmed har regeringen föreslagit att apartheid ska införas på arbetsmarknaden från och med nästa år. Utländska arbetare som är stationerade i Sverige ska inte ha samma rättigheter som svenska arbetare, och facken förbjuds att tvinga fram fullständiga svenska villkor för dessa arbetare.

HUVUDFRÅGAN ÄR DÄRFÖR inte skadeståndet och faktiskt inte heller regeringens förslag som anpassar svenska regler till EU-lag. Istället är och förblir grundproblemet EU som fungerar som en kapitalets murbräcka. Brysselbyråkrati, EU-lag och jurister utan demokratiskt mandat maler nu i snabb takt sönder de regleringar

som arbetarrörelsen tillkämpat sig i en sekellång kamp.

Arbetsgivarna, som genom sitt ägande av företagen redan har en stark maktställning, stärks ytterligare av en borgerligt dominerad europeisk dimension och av EU-lagar i vilka kapitalets rättigheter har företräde framför arbetarnas rättigheter. EU-medlemskapet har i grunden förändrat maktförhållandet mellan arbete och kapital i Sverige.

Men det var inte detta svenskarna röstade för 1994. Vi lovades av en enig ja-sida att strejkrätten, de fackliga rättigheterna och den svenska arbetsmarknadsmodellen var fullt förenliga med EU-lag. Utan detta löfte skulle arbetarrörelsens ledning aldrig ha tagit ställning för svenskt inträde.

Nu vet vi att EU-medlemskapet är oförenligt med grundläggande fackliga rättigheter. Med Lavalprocessen tvingar EU den svenska arbetarrörelsen att göra ett val mellan att fullfölja sitt historiska uppdrag som är att försvara löntagarnas rättigheter och att stödja fortsatt EU-medlemskap. Arbetarrörelsen står vid ett vägskäl, och det är hög tid att ställa frågan: hur många av våra historiska segrar, våra fackliga och sociala rättigheter, är vi beredda att offra för fortsatt medlemskap?

För mig gick gränsen vid strejkrätten. Jag tycker att Sverige bör lämna den Europeiska unionen.

TONY JOHANSSON, Lund

Mats Norrstad: Rödgrönt säkerhetspolitiskt mysterium

DEN MILITÄRA ALLIANSfriheten ska bestå slår de rödgröna partierna fast i sin försvars- och säkerhetspolitiska plattform.

"Jag är övertygad om alliansfrihetens fördelar. Den innebär bland annat att vi själva bestämmer inriktningen på vårt försvar", sade Socialdemokraternas Mona Sahlin när hon presenterade den rödgröna försvarsuppgörelsen

Om de rödgröna vinner valet kommer Sverige inte att ansöka om medlemskap i Nato. Men det nuvarande samarbetet med Nato inom ramen för Euroatlantiska partnerskapsrådet (EAPR), Partnerskap för fred (PFF) och så kallade krishanteringsinsatser kommer att fortsätta. Dock med fler restriktioner, typ att samöv-

ningar med Nato på svensk mark som Loyal Arrow som hölls i Norrbotten, kommer inte att accepteras.

Samtidigt utlovar de rödgröna en bred översyn av det svenska militära engagemanget i Afghanistan under Natos kommando. Resultatet kan bli att Sverige drar sig ur eller stannar.

"VI HAR INGEN RÖDGRÖN överenskommelse om Afghanistan. Det är ingen hemlighet att Vänsterpartiet inte delar den syn vi och Miljöpartiet har i den här frågan", sade Mona Sahlin.

Den försvars- och säkerhetspolitik som de tre partierna har lyckats jämka samman ska vila på fyra fundament; förstärkt alliansfrihet, aktiv Östersjöpolitik,

där inte minst Ryssland involveras, stärkt EU-samarbete och ett starkare FN.

Förra året beslutade riksdagen om en solidaritetsförklaring. Den innebär att Sverige inte ska vara passivt om ett EU-land eller ett nordiskt grannland angrips. Den svenska förklaringen ansluter till den del av EU:s nya grundlag, Lissabonfördraget, som handlar om att medlemsländerna ska ställa upp militärt för att hjälpa ett annat EU-land som utsätts för ett väpnat angrepp. De övriga medlemsstaterna är "skyldiga att ge den stöd och bistånd med alla till buds stående medel" slås det fast i Lissabonfördraget (på likartat sätt som det föreskrivs i försvarsalliansen Nato). I en särskild solida-

ritetsklausul sägs dessutom att unionen ska bistå medlemsstater, även med militära resurser, om de utsätts för terrorattacker. De rödgröna partierna står, enligt Mona Sahlin, bakom klausuler om ömsesidiga försvarsåtaganden.

"Vi står samlad bakom solidaritetsklausulen i Lissabonfördraget och den utvidgade solidaritetsförklaringen som omfattar Norden, sade hon vid presentationen av de rödgrönas försvars- och säkerhetspolitik.

Hur solidaritetsförklaringarna, den svenska och de i Lissabonfördraget, går att förena med den svenska alliansfrihet som de rödgröna säger sig slå vakt om, är för mig ett mysterium.

MATS NORRSTAD, Västerhaninge

Bild: ROBERT NYBERG

Eva-Britt Svensson: EU är ingen demokratisk förebild

CECILIA WIKSTRÖM, SEDAN i somras folkpartistisk EU-parlamentariker, är hänförd över sin nya arbetsplats i Bryssel och Strasbourg. Särskilt exalterad är Wikström över parlamentets härförleden genomförda trettimmarsförhör av de blivande EU-kommissionärerna.

I en debattartikel i Dagens Nyheter föreslår Wikström att också den svenska riksdagen inför öppen ridå borde fråga ut den blivande statsministern och av denne handplockade statsråd. Öppenhet, som i EU, borde ersätta talmannens överläggningar i slutna rum, och riksdagsomröstningar där statsministerkandidaten varken tvingas presentera politiskt program eller vilka ministrar som kommer att sitta i regeringen.

Wikström förordar inte ett rent duplikat, grundlagen lägger hinder i vägen, men en ceremoniös träff mellan riksdagen och den blivande statsministern borde ändå gå att arrangera, liksom offentliga förhör av de nyutträdde statsråden.

Men kan verkligen EU-syste-

met lyftas fram som en demokratisk förebild? Knappast.

Den som letar efter EU-kommissionärernas folkliga mandat tvingas följa en både lång och kurvig väg som allt som oftast slutar i en återvändsgränd. Huggsexan mellan medlemsländernas regeringar om de mest åtråvärda posterna i EU-kommissionen kan till och med få en folkpartistisk ministerutnämning, typ EU-kramaren Birgitta Olsson, att framstå som något av ett demokratiskt underverk.

OCH SEDAN MASSMEDIAS strålkastare slocknat efter parlamentets sprickfärdiga utfrågningar utövas makten oftast utan störande opinioner eller besvärande insyn.

De enda utomförstående som har tillträde till de hemliga mötesrummen där kommissionen förbereder de kommande lagförslagen är de tusen och åter tusen i Bryssel utstationerade lobbyisterna, varav nio av tio företrädare näringslivet och storföretagen.

EVA-BRITT SVENSSON, Växjö

Ska EU avgöra vad vi får äta?

Här skall nu EU bestämma att vi svenskar inte får äta vår surströmming för den innehåller miljögiften dioxin.

Det är skrattretande vad dessa herrar och damer sysslar med i EU. Jag tror dom inte har satt sig in i vår kultur och identitet det minsta lilla. Att sedan framställa det som att ätandet av surströmming skulle slå ut hela den svenska befolkningen är ju skrattretande!

Surströmmingen äts ett par gånger per år och betyder inte något för dessa människor som inmundigar denna läckerhet. Jag har ännu inte sett någon dödsruna, där surströmmingen är boven i dramat.

Skärp er på EU och koncentrera er på dom verkliga farligheterna i vårt samhälle, där rökningen är en av dom mest farliga. Men här törs ni väl inte agera, för då reagerar marknaden.

Jag äter inte själv surströmming, men jag reagerar när man silar mygg och sväljer elefanter.

THAGE JONASSON
Malmberget

Nordh gillar Lissabonfördrag

Sture Nordh är ordförande för TCO och sitter också i Europafackets styrelse. Han är också ordförande för organisationen Folk och Försvar. Till radioprogrammet Gomorron Världen säger Nordh att han bara är en "enkel" fackföreningsman och folkets representant i Folk och Försvar.

Nordh uttalar att det behövs en dialog mellan folket och försvaret för att få till stånd en folklig förankring av försvars- och säkerhetspolitiken.

Han menar att de svenska politikerna inte vill ha en diskussion om försvars- och säkerhetspolitiken och dess koppling till EU, eftersom det

skulle resa frågan om det är rätt att ha ett insatsförsvaret som saknar folklig förankring.

Men Sture Nordh är nöjd med att Sverige numera har duktiga yrkessoldater som ingår i EU:s insatsstyrkor. Han påpekar att med det nya Lissabonfördraget som trädde i kraft 1 december, så omfattar fördragets "solidaritetsklausul" även Sverige. Det betyder, säger han, en ömsesidig skyldighet för EU:s medlemsstater att bistå varandra vid hot och angrepp samt delta med svenska insatssoldater ute i världen när EU:s intressen hotas, till exempel i Afghanistan. Nordh bekymmer är att det EU-anpassade "ätagandet" kräver ett folkligt stöd och arrangemang.

JAN-ERIK GUSTAFSSON, Kista

Vi klarar oss bäst utan euron

Jag är mycket oroad över att regeringen vill öppna upp för en diskussion om en ny folkomröstning om euron i Sverige.

Det svenska folket har i en folkomröstning sagt nej till euron, och det måste accepteras!

Men nu är det tyst från alla offentliga euromotståndare, vilket ger anhängarna fritt spelrum.

Det står klart att Sverige klarar sig utmärkt utan euron. Problemen finns i euroländerna med en arbetslöshet som är den högsta sedan augusti 1998.

Den gemensamma penningpolitiken fungerar extremt dåligt, det är nästan omöjligt för den europeiska centralbanken att sätta en ränta som ska passa alla.

Euron är dessutom ett stort steg i etablissemangets pågående bygge av Europas för-enta stater.

Alla euromotståndare måste nu oavsett partifärg tillsammans arbeta för att förhindra ett svenskt medlemskap.

JONAS ANDERSSON
Bunkeflostrand

Posttidning B

Avsändare:
Kritiska EU-fakta
Pölgatan 5
414 60 Göteborg

[LARS-ERIK HÅKANSSON]

